

LUONTOPANEELI LAUSUNTO KOSKIEN YMPÄRISTÖMINISTERIÖN ASETUSTA RAKENNUKSEN MATERIAALISELOSTEESTA (VN/23778/2022)

1. Asetuksen yleinen palaute

a. Onko asetuksessa kuvattu materiaalilosteen laadinnan menetelmä selkeä ja ymmärrettävä?

Kyllä – Luontopaneelin vastaus.

b. Onko asetuksessa esitetty menetelmä mielestäsi tarpeeksi kattava, jotta sen avulla saadaan käsitys rakennusten materiaalivirroista Suomessa?

Kyllä – Luontopaneelin vastaus.

c. Onko asetuksessa esitetty menetelmä mielestäsi sekä uusille että korjattaville rakennuksille?

Kyllä – Luontopaneelin vastaus.

d. Soveltuuko asetuksessa esitetty menetelmä mielestäsi käytettäväksi rakennuksen suunnittelun aikana ennen rakentamisluvan hakemista?

Kyllä – Luontopaneelin vastaus.

e. Muita yleisiä kommentteja:

Luontopaneeli pitää asetusta rakennuksen materiaalilosteesta erittäin tarpeellisena. Jotta rakentamista voidaan ohjata materiaalivalintojen osalta ekologisesti kestävään ja kiertotaloutta edistävään suuntaan, on tärkeää, että materiaaliloste laaditaan aikaisessa vaiheessa. Seloste voi ohjata kiinnittämään nykyistä huolellisemmin huomiota materiaalien kestävyteen. Jotta asetuksen tavoitteet toteutuvat, on materiaalilosteen tietojen oltava riittävän tarkkoja. Luontopaneeli kehottaa kiinnittämään asetuksen valmistelussa vielä huomiota listattavien tietojen tarkkuustasoon, jotta seloste varmasti tuo lisähyötyä jo nyt vaadittaviin rakennusten materiaalitietoihin nähden.

Kun listattavien tietojen tarkkuus on riittävää, materiaaliloste mahdollistaa rakennusten tarkan hiilijalanjäljen mittaamisen ja selosteen avulla rakennusmateriaalit on nykyistä helpompi kierrättää jatkokäyttöön. Tarkempi tieto materiaalien alkuperästä mahdollistaa myös laajemmin rakentamisen ekologisten ja sosiaalisten vaikutusten selvittämisen. Luontopaneeli katsoo, että asetusta voi hyödyntää myös ohjaamaan rakennusmateriaalien valinnassa vähähiilisten ja ekologisesti kestävien materiaalien suosimiseen. Jos rakennuksen ilmastaselvityksen ja materiaalilosteen avulla onnistutaan ohjaamaan rakennusmateriaalien valintaa sekä kasvattamaan niiden kierrätettävyyttä, voi asetuksilla olla tärkeä luonnonvarojen ylikulutusta hillitsevä ja siten myös luontokatoa ehkäisevä vaikutus.

2. Kommentit asetusluonnoksen pykäliin

4 § Rakennusosien sisältämät materiaalit

Rakennusosien sisältämät materiaalit tulisi määritellä riittävällä tarkkuudella niiden kierrätettävyyden varmistamiseksi ja tarkan ekologisen jalanjäljen mittaamisen mahdollistamiseksi. Luontopaneeli kehottaa harkitsemaan, voisiko materiaaliloste olla rakennusosien sisältämien materiaalien osalta esitettyä tarkempi. Esimerkiksi metallien ja muovien kierrätettävyyden kannalta voisi olla syytä vaatia selosteeseen tarkempaa erittelyä materiaaleista. Vaikka aina Suomen ulkopuolelta tuotavien rakennusosien kaikista materiaaleista ei olisi tarkkaa tietoa, tulisi asetuksen ohjata mahdollisimman tarkkaan materiaalitietojen listaamiseen.

5 § Materiaalien alkuperä

Selosteeseen sisällytettävät tiedot materiaalien alkuperästä auttavat oleellisesti rakentamisen ekologisten vaikutusten mittaamista.